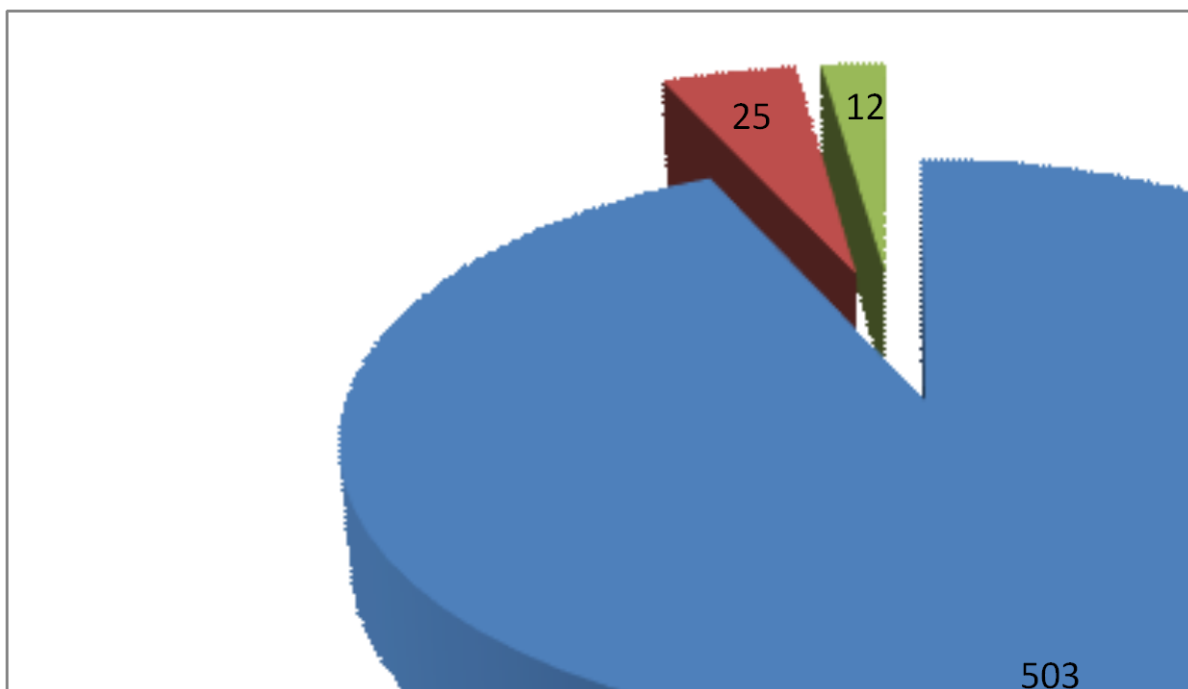

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец декември 2020 г.**

Общият брой нотификации за месец декември 2020 г. е 510. Сигналите в категория храни са най-много – 469, за фуражите – 29, а за материалите в контакт с храни – 12 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 239 нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 113 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия (88), Германия (2), Холандия, Буркина Фасо, Нигерия, Обединеното кралство и Боливия, в сусам, използван за направата на крекери от Италия и Индия, в

сусамено брашно от Германия, различни продукти, съдържащи сусам от Испания, в сусамен тахан от Гърция, в печен сусам от Люксембург, в микс от семена и плодове годжи бери от Обединеното кралство, съдържащи сусам от Индия, в сусам, използван за направата на шоколадови блокчета от Франция, в сусам от Дания и в сусам, използван за направата на кифли от Германия; **изтегляне от пазара** на сухари от Франция, съдържащи сусам, **потенциално контаминиран с етиленов оксид** и в сусамено пюре също от Франция, **потенциално контаминирано с етиленов оксид**; **афлатоксини** в шамфъстък от САЩ и в бадеми от Италия; **стъклени фрагменти** в масло от кашу от Холандия; *Salmonella enterica ser. Agona* в ленено семе от Дания; **2-хлоретанол** и **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в черен сусам от Индия и **афлатоксини и охратоксин А** в печени динени семки от Турция.

Зърнени и тестени изделия – 32 нотификации: **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в амарант от Индия (2), в брашно за бургери от Испания, черен сусам от Индия, в сусам, използван в брашно от Люксембург, в сусам, използван в печива от Италия, в замразено пълнозърнесто брашно от Чехия, сусам от Индия, използван в мюсли от Испания, в тестени продукти със сусам също от Испания, в сусамени солети от Италия, в сусамени крекери от Холандия, в микс от брашна от Германия, в сусам от Холандия, в галета от Австрия, в сусам, използван в замразена багета от Франция, в смялни люспи от псилиум (люспите от семената на растението индийски бял живовляк (*Plantago ovate*) от Индия, в свободен от глютен микс от брашна от Холандия, в сусам от Индия, използван в замразени тестени изделия от Италия и в сусам, използван в багети от Франция; **изтегляне от пазара** на солети от Италия, съдържащи сусам, **потенциално контаминиран с етиленов оксид**, на тестени изделия от Дания, съдържащи сусам, **потенциално контаминиран с етиленов оксид**, на микс от брашна от Франция, **потенциално контаминирани с етиленов оксид**, сухари със семена също от Франция, **потенциално контаминирани с етиленов оксид** и пълнозърнест хляб от Германия, със сусам от Индия, **потенциално контаминиран с етиленов оксид**; **3-монохлор-1,2 пропандиол (3-MCPD)** и **глицидилови естери**, както и **недекларирани фъстъци** в сладки от Иран; **недекларирана лупина** в ржени рула от

Германия; **недекларирана пшеница** в булгур и паста от Турция; **фумонизини** в царевични вафли от Словакия; **2-хлоретанол и наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в солети от Босна и Херцеговина; **метални парчета** в зърнена закуска от Дания; **наличие на растението *Datura stramonium* L.** в овесена каша от Полша; **недекларирани яйца** в бисквити от Обединеното кралство и **деоксиниваленол** в пуканки от Унгария.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 11 нотификации: **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в говежди трупове от Белгия, в охладено говеждо месо също от Белгия и във вакуум пакетиран салам от говеждо месо от Словения; ***Salmonella*** в охладено смляно говеждо месо и обрешки от Италия и в смляно свинско месо и чиполата (вид прясна наденица) от Белгия; ***Salmonella enterica ser. Rissen*** в чоризо от Испания; ***Listeria monocytogenes*** в охладено, пушено свинско месо от Полша; **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусам, използван в производството на мини чиизбургери от Франция; ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*** и липсващ идентификационен код на замразени говежди обрешки от Обединеното кралство; **недекларирани ядки** в пастет от Белгия и ***Clostridium* сулфитен редуктор** в овчи черва от Иран.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 8 нотификации: **наличие на неразрешено сребро** в колоидно сребро от Австрия; ***Salmonella*** в нийм (Индийски люляк – *Azadirachta indica*) на прах от Индия; **наличие на неразрешената субстанция силденафил** в хранителна добавка от Обединеното кралство; **наличие на забранената субстанция йохимбин** в хранителна добавка от Германия; **неразрешено пускане на пазара (съдържа медицинският препарат панкреатин)** на хранителна добавка от Канада; **наличие на неразрешената субстанция 1,3-диметиламин (DMAA)** в хранителни добавки от САЩ; **бензо(а)пирен** в хранителна добавка от Швейцария и **недекларирана соя** в крем с царевица, ориз и тапиока от Австрия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 8 нотификации: ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в охладено пилешко месо от Полша, в охладено пиле от Полша, в пилешки крила от Полша и в замразени пилешки крака също от Полша; ***Salmonella*** в замразен пилешки джонер от Холандия и

от Румъния; **липса на срок на годност** на охладено цяло пиле от Франция и *Listeria monocytogenes* в замразени, сготвени пилешки обрешки от Австрия.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: *Listeria monocytogenes* в охладено пушено филе от пъстърва от Дания и в охладена пушена съомга от Обединеното кралство; **живак** в размразени филета от риба меч от Испания и във вакуум пакетирана размразена риба меч също от Испания; **кадмий** в замразена скумрия от Гренландия; **наличие на неразрешената субстанция левкомалахитово зелено** в риба лъчеперка (*Barbonymus altus*) от Виетнам и **стъклен фрагмент в консервирани скариди в стъклен буркан от България.**

Материали в контакт с храни – 7 нотификации: миграция на **първични ароматни амини** от лъжици от Китай (2); миграция на **меламин** от меламинови декорирани чинии за деца от Китай и от меламинови декорирани чинии от Тайван; миграция на **арсен и олово** от керамична тенджера за готвене от Испания; миграция на **олово** от декорирани чинии от Китай и **риск от задушаване при консумацията на напитки, охладени с пластмасови ледени кубчета** от Китай.

Плодове и зеленчуци – 7 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Испания (2); **охратоксин А** в сушени смокини от Турция; **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в мандарини от Турция; **норовирус** в замразени малини от Мароко; **додин** в круши от Холандия и **наличие на неразрешеният оцветител родамин В** в консервирани репички от Ливан.

Билки и подправки – 7 нотификации: **пирилизидинови алкалоиди** в смлян кимион от Турция (3); **кадмий** в чесън от Китай; **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в смляна канела от Виетнам; **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в микс от подправки от Израел и **охратоксин А** в корен от женско биле на прах от Холандия.

Фуражни суровини – 6 нотификации: *Salmonella* в кучешки играчки за дъвчене от Германия (2) и от Полша; *Salmonella enterica* ser. *Livingstone* в суха кучешка храна от Германия; **високи нива на семена от амброзия (*Ambrosia* spp.)** в бяло просо от Франция и **алакалоиди на мораво рогче (*Claviceps purpurea*)** в ръж от Германия.

Други хранителни продукти/смесени – 6 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в тахан от Холандия, в пастет за мазане с риба тон и сусам от Белгия, в сусам, използван в различни продукти от Индия и в масла за мазане от Германия; **недекларирани сулфит, яйца, горчица, риба и целина** в различни замразени хранителни продукти от Франция и **наличие на неразрешената нова храна ядки от бетел** от Холандия.

Супи, сосове и подправки – 6 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусамено масло от Италия; **2-хлоретанол** и наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусамен дресинг от Германия; **недеклариран сусам** в сусамов и соев сос **погрешно етикетирани като териаци сос** от Белгия; *Listeria monocytogenes* в сос песто от Белгия; **недекларирана горчица** в хрян от Германия и **стъклени фрагменти** в доматино пюре в стъклен буркан от Холандия.

Мляко и млечни продукти – 5 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сирене от сурово козе мляко от Франция и в сирийско сирене от Холандия; **недекларирано яйце** в сирене с подправки също от Холандия; **водороден пероксид** в млечни напитки и десерти от Франция и **наличие на антибиотици (бета лактами)** в сирене от сурово мляко от Испания.

Готови ястия и закуски – 4 нотификации: метална жица в джинджирил за суши от Китай; **недекларирана млечна съставка в охладено агнешко кърри, погрешно етикетирани като червено тайландско пилешко кърри** от Обединеното кралство; **пластмасов фрагмент** в пълнени хапки със сьомга от Германия и **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в бадемови блокчета и в блокчета от червена боровинка от Канада.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в какао на прах от Индонезия и **недекларирани бадеми** в плодов чай от Германия.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **недекларирана млечна съставка (макарони с вкус на шамфъстък)** и **сгрешен срок на годност (28/07/2021 вместо 21/10/2020)** за макарони с вкус на ягоди, шамфъстък и

шоколад от Белгия и **недекларирана млечна съставка** в карамелени протеинови блокчета от Обединеното кралство.

Хранителни добавки и ароматизанти – 2 нотификации: **недекларирана горчица** в усаби (японски хрян) на прах от Малайзия и **калиев глюконат погрешно етикетирани като магнезиев глюконат** от Китай.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: *Salmonella enterica ser. Derby* в кучешки играчки за дъвчене от Германия и *Salmonella* в кучешки играчки за дъвчене от Полша.

Алкохолни напитки – 1 нотификация: **риск от нараняване на устата в резултат на консумацията на напитката лимонов радлер** от Белгия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: **липса на срок на годност** на приготвени скариди от Франция.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: *Salmonella* в пастьоризирани течни яйчни жълтъци от Холандия.

Мазнини и масла – 1 нотификация: **2-хлоретанол и наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусамено масло от Италия.

През месец декември 2020 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Индия с 96 нотификации, следвана от Германия с 18 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 129 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 56 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция (16); **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в чушки от Турция (9), в лимони от Турция (4) и в мандарини също от Турция; **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в лимони от Турция (3), в нарове и в чушки също от Турция; **прохлораз** в лимони от Турция (2), в грейпфрути, портокали и в мандарини също от Турция; **ацетамиприд и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в чушки от Турция (2); **флоникамид** в чушки от Турция (2); **наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и**

хлорпирифос-метил в лимони от Турция; **неправилна декларация за внос** на замразени боровинки от Беларус; **пиридабен** в чушки от Турция; **високи нива на радиоактивност** в гъби от Босна и Херцеговина; **бупрофезин, ацетамиприд, делтаметрин, тиофанат-метил, есфенвалерат, азоксистробин, боскалид и пиракlostробин** и **наличие на неразрешената субстанция карбендазим** в нарове от Турция; **малатион** и **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в чушки от Турция; **охратоксин А** в сушени смокини от Турция; **прохлораз** и **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в портокали от Турция; **ацетамиприд** в чушки от Турция; **форметанат** в чушки от Турция; **пиримфос-метил** и **наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос-метил** в лимони и **хлорпирифос** в грейпфрути от Турция.

Ядки, продукти от ядки и семена - 37 нотификации: **афлатоксини** в шамфъстък от Турция (9), Иран (3) и САЩ (2), във фъстъци от САЩ (4), Египет (2), Нигерия, Аржентина, Виетнам и Ангола, в лешници от Грузия (3) и в слънчогледови семки от Турция; **наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид** в сусам от Индия (2); *Salmonella* в сусам от Нигерия и Етиопия; *Salmonella enterica ser. Gombe* в сусам от Нигерия; *Salmonella enterica ser. Pretoria* в сусам от Етиопия; **неправилен здравен сертификат (означеният номер на партидата не съвпада с този отразен в сертификата)** на печени лешници от Турция; сусам от Нигерия, заразен с плесени и **наличие на неразрешената нова храна ядки от бетел** от Мианмар.

Зърнени и тестени изделия – 9 нотификации: **неразрешен генетично модифициран ориз** в оризова юфка от Китай (3); **високи нива на оцветителите Е 102 – тартразин, Е 110 – Сънсет Жълто FCF, Е 129 – Алура Червено АС и Е 133 – Брилянтowo Синьо FCF** в зърнени закуски от САЩ (2); **афлатоксини** в басмати ориз от Индия и в микс за банку (традиционно ястие от Гана направено от ферментирала царевица и тесто от маниока) от Гана; **недеклариран оцветител Е 129 – Алура Червено АС** и **неразрешено влагане на оцветителите Е 102 – тартразин, Е 110 – Сънсет Жълто и FCF и Е 133 – Брилянтowo Синьо FCF** в зърнени закуски от САЩ и **неправилно етикетиране** на пасти от Турция.

Билки и подправки – 8 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Minnesota* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Miami* и *Salmonella enterica* ser. *Oranienburg* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Newport*, *Salmonella enterica* ser. *Rubislaw* и *Salmonella enterica* ser. *Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; афлатоксини в чили от Индия; наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в сушени чушки от Перу; *Salmonella* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Saintpaul* в черен пипер от Бразилия и *Salmonella enterica* ser. *Abaetetuba*, *Salmonella enterica* ser. *Glostrup* и *Salmonella enterica* ser. *Kiambu* в черен пипер също от Бразилия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 4 нотификации: наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в кафени зърна от Камерун (2); ацетамиприд, ламбда-цихалотрин, имидаклоприд наличие на неразрешените субстанции диафентиурон, толфенпирад и динотефуран в чай от Китай и ламбда-цихалотрин и наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и толфенпирад в зелен чай също от Китай.

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: влошен температурен контрол на замразена съомга от САЩ и на замразена риба тон от Южна Корея; неразрешен търговски оператор (хладилен кораб) на замразени калмари от Китай и хистологични лезии поради замразяване на охладени филета от нилски костур от Уганда.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: миграция на меламина от меламинави халби от Китай и от меламинава чиния от Хонг Конг и опит за нелегален внос на детски кухненски прибори направени от бамбукови фибри, меламина и царевични фибри от Китай.

Други хранителни продукти/смесени – 3 нотификации: опит за нелегален внос на пушени скариди и фъстъчено масло от Гана, на различни хранителни продукти от Гана и на млечни продукти, риба и на продукти от ядки също от Гана.

Главоноги и продукти от тях – 2 нотификации: кадмий в замразени калмари от Тайланд (2).

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: *Salmonella enterica* ser. *Coeln* в яйца от Украйна.

Мазнини и масла – 1 нотификация: глицидилови естери в палмово масло от Малайзия.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: кучешки играчки за дъвчене от Турция, неподходящи за хранене на животни (контаминирани със стомашно съдържание).

През месец декември 2020 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Турция с 66 нотификации, следвана от САЩ с 10 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 81 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 17 нотификации: *Salmonella* в пилешки продукти от Полша (2), в охладено смяно пуешко месо от Полша, в смяно пилешко месо от Холандия и в пилешки четвъртини от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в пилешки филета от Полша (2) и Холандия; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладено пилешко месо от Франция (2); *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладено пилешко месо от Полша, в охладени пилешки продукти от Полша, в охладени пилешки крака от Полша, в охладени пилешки филета и месо за гулаш също от Полша и в охладени пилешки филета от Холандия; *Salmonella enterica ser. Bredeney* и *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладено пуешко месо от Франция и **възможно наличие на пластмасови фрагменти** в пилешки хапки и кордон бльо също от Франция.

Плодове и зеленчуци – 12 нотификации: *Salmonella* и високи нива на *Escherichia coli* в листа бетел от Тайланд (2); **наличие на неразрешената субстанция карбендазим** в драконов плод също от Тайланд; **недекларирана целина (означена като магданоз)** в магданоз от Холандия; **наличие на неразрешената субстанция метиокарб** в червени чушки от Мароко; **тиофанат-метил и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в лозови листа от Египет; **кадмий** в чесън от Китай; **наличие на неразрешените субстанции ометоат и диметоат** в зелен фасул от Индия; **охратоксин А** в сушени смокини от Турция; **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в

грейпфрути от Турция; хранителен взрив по подозрение, че е предизвикан от *Salmonella enterica ser. Kedougou* в тиквички от Холандия и Испания и ацетамиприд в грозде без семки от Турция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 11 нотификации: наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам от Индия (10) и охратоксин А в шамфъстък от САЩ.

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: *Salmonella enterica ser. Agona*, *Salmonella enterica ser. Münster*, *Salmonella enterica ser. Nyborg* и *Salmonella enterica ser. Poona* в сушени риби от Гамбия; високи нива на Е 300 – аскорбинова киселина в размразени, вакуум пакетирани филета от риба тон от Испания; неразрешено наличие на Е 300 – аскорбинова киселина в приготвени, размразени филета от риба тон също от Испания; пластмасови фрагменти (4 см) в консервирана със слънчогледово олио риба тон от Тунис; хистамин в охладена риба тон от Шри Ланка и живак в замразена баракуда от Виетнам.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: 2,4-динитрофенол (DNP) предлаган в Интернет (2); наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Bulbine natalensis* в хранителни добавки предлагани в Интернет; наличие на неразрешената субстанция фенетиламин в хранителна добавка от САЩ и неразрешено пускане на пазара (съдържа медицинският продукт панкреатин) на хранителна добавка също от САЩ.

Други хранителни продукти/смесени – 4 нотификации: неразрешено наличие на новата хранителна съставка никотин в свободни от тютюн никотинови торбички от Дания; наличие на неразрешената субстанция хлопирифос в сушена черна гъба от Виетнам; *Listeria monocytogenes* в багета с шунка от Полша и хлорталонил в чай от Индия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: *Salmonella* в замразено, сварено месо от миди от Виетнам; високи нива на *Escherichia coli* в охладени миди от Испания и норовирус в миди от Франция.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: високи нива на транс мастни киселини във вафли от Русия и в сладки от Украйна и високи нива на акриламид в сладки също от Украйна.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Salmonella* в сушени колбаси от Франция; *Listeria monocytogenes* в приготвени колбаси с чесън от Франция и *Salmonella enterica ser. Chester* в охладена, пълнена, печена патица също от Франция.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: високи нива на акриламид в бисквити от Република Северна Македония и високи нива на транс мастни киселини във вафли от Украйна.

Какао, какаови продукти, кафе и чай – 2 нотификации: наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в какаови зърна от Еквадор и недеklarирани глутен, фъстък и яйце в шоколадови блокчета с ром от Румъния.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: високи нива на сулфит в замразен рак краб от Мавритания и *Salmonella* в сготвени скариди от Холандия.

Фуражни суровини – 2 нотификации: *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в изсушени какавиди на копринени буби от Китай и *Salmonella* в слънчогледово къспе от Румъния.

Билки и подправки – 2 нотификации: полициклични ароматни въглеводороди в екстракт от мака от Китай и ацетамиприд, пропиконазол, тиаметоксам, клотианидин, имидаклоприд и наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос, карбендазим и трициклазол в смлян кимион от Турция.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: олово в замразена сепия от Тунис.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: неразрешено наличие на препарата енрофлоксацин в течни пастьоризирани яйца от Румъния.

Мазнини и масла – 1 нотификация: глицидилови естери в растително олио от Турция.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: неразрешено наличие на ДНК от генетично модифициран микроорганизъм в хранителни ензими от Китай.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: високи нива на *Escherichia coli* в охладено сирене бурата от Италия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: неразрешено наличие на сулфит в напитка с манго от Бангладеш.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: високи нива на *Enterobacteriaceae* в кучешки играчки за дъвчене от Китай.

През месец декември 2020 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Индия с 12 нотификации, следвана от Полша с 11 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 61 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 14 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Agona* в рапично кюспе от Белгия (2); *Salmonella enterica* ser. *Senftenberg* в соево кюспе от Белгия и в соево брашно от Италия; кадмий в храна за кучета от Германия; *Salmonella enterica* ser. *Mbandaka* в рапичен експелер от Естония; арсен във фураж за домашни птици от Холандия; наличие на ДНК от преживни животни в птиче брашно от Италия; *Salmonella enterica* ser. *Tennessee* в рапично брашно от Германия; *Salmonella* в соево брашно от Германия; *Salmonella enterica* ser. *Infantis* в замразена сурова храна за домашни любимци също от Германия; наличие на неразрешената субстанция матрин във фураж за млечни крави от Холандия; *Salmonella enterica* ser. *Oranienburg* в слънчогледово кюспе от Италия и алкалоиди на мораво рогче (*Claviceps purpurea*) в ръж от Полша.

Зърнени и тестени изделия – 9 нотификации: охратоксин А в брашно за тестени изделия от Белгия; метални фрагменти в заливка от Германия; наличие на неразрешената субстанция етиленов оксид в сусам, използвана при направата на крекери със сирене от Холандия; атропин и скополамин в диво смляно кафяво просо от Германия; пиримфос-метил в брашно от нахут от Италия; наличие на неразрешената субстанция трициклазол в жасминов ориз от Виетнам; наличие на неразрешената субстанция тетраметрин в ориз от Италия; изтегляне от пазара на малинови сладки съдържащи сусам от Франция,

поради възможна контаминация с неразрешената субстанция етиленов оксид и непълно етикетиране (неправилно описана соя) в багети от Холандия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 5 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразено месо от пилешки бутчета от Полша и в замразени пилешки крила от Полша; *Salmonella* в замразени гъши гърди от Унгария и в пилешки крила от Полша и **недостатъчна информация за съдържание на алергени** в пилешки продукти от Холандия.

Ракообразни и продукти от тях – 4 нотификации: високи нива на сулфит в охладени скариди от Хърватия и в замразени скариди от Испания; високи нива над допустимите стойности на окситетрациклин в шишчета от скариди от Виетнам и **наличие на неразрешената субстанция хлорат** в замразени раци в саламура от бяло вино от Испания.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 4 нотификации: наличие на неразрешената субстанция хуперазин А в хранителна добавка от Швеция; високи нива на пиперин в хранителна добавка от Унгария; **наличие на неразрешената нова хранителна съставка зеолит** в хранителна добавка от Швеция и **неразрешено пускане на пазара на листа от нийм (*Azadirachta indica*)** от Индия.

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: пенконазол, луфенурон, пропиконазол, ламбда-цихалотрин и **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в гроздови листа от Египет; кадмий в замразен чесън от Испания; **високи нива на сулфит** в сушени кайсии от Турция и бупрофезин и **наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в портокали от Турция.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: високи нива на транс мастни киселини в сладки от Полша; високи нива на акриламид в чеснови крекери от Латвия и **чуждо тяло (парче мухъл)** в шоколадови блокчета от Франция.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на формалдехид и меламин от меламинава чиния от Китай и миграция на манган от иноксови сита също от Китай.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: неразрешено облъчване в Холандия на сусам от Белгия и плесени *Cladosporium* в лешници от Турция.

Други хранителни продукти/смесени – 2 нотификации: високи нива на Е 200 – сорбинова киселина в желе от Колумбия и неразрешено влагане на оцветител Е 127 – еритрозин в подправка за суши от Холандия.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос в храна за птици от Полша и високи нива на витамин D в сурова храна за кучета от Германия.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Euryale ferox* в закуски от Индия и пластмасови фрагменти в замразени моцарела пръчици от Германия.

Алкохолни напитки – 1 нотификация: риск от счупване на бутилки с газирани алкохолни напитки от Германия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка елша зърнастец в чай от Турция.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: наличие на ДНК от преживни животни в рибно брашно от Испания.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация: опаразитяване с *Anisakis* на охладени филета от риба треска от Франция.

Билки и подправки – 1 нотификация: наличие на пирилизидинови алкалоиди в смлян кимион от Турция.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: наличие на бактериален инхибитор в сурово мляко от Австрия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: високи нива на Е 1520 – пропилен гликол в енергийна напитка от Сърбия.

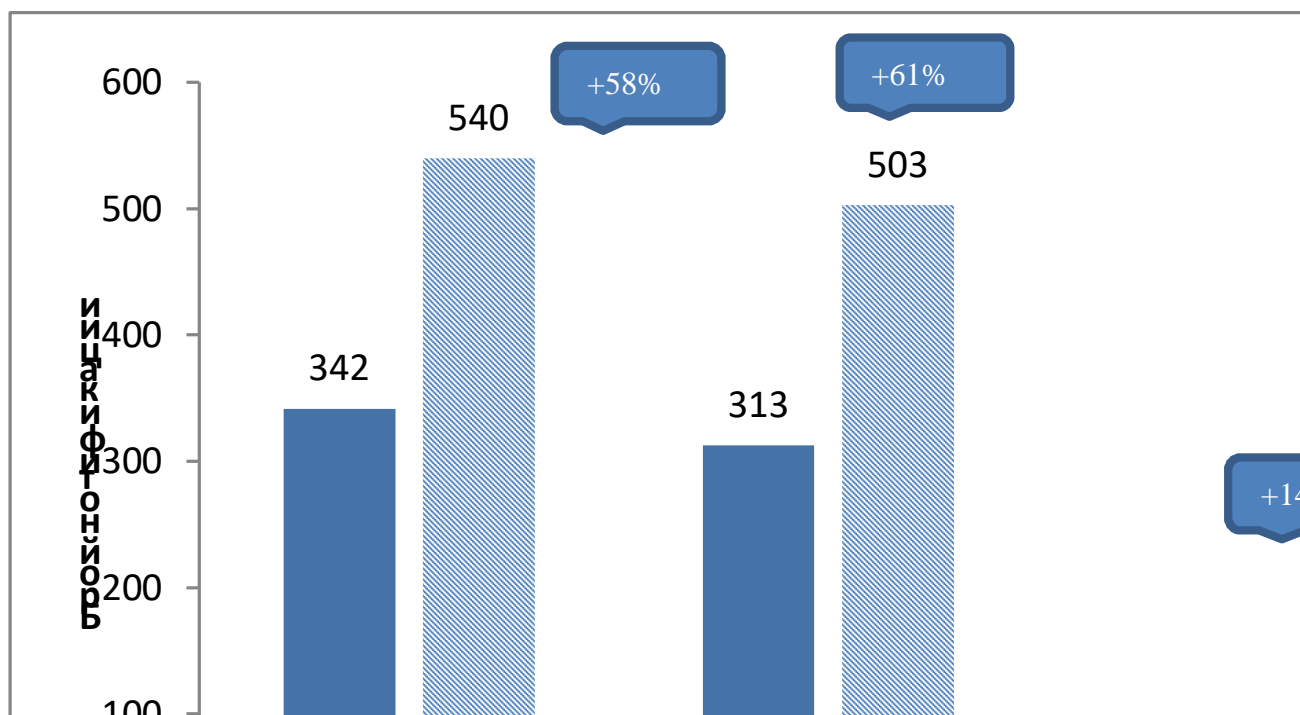
Суши, сосове и подправки – 1 нотификация: недеклаиран сулфит в чили сос от САЩ.

През месец декември 2020 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Германия с 9 нотификации, следвана от Холандия и Полша с по 6 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. декември 2019 г.** и **м. декември 2020 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. **Повишение** се наблюдава при общия брой нотификации с 68%, при храните с 69% и при фуражите с 45%. **Понижение** се наблюдава само при материалите в контакт с храни с 20%.

За месец декември 2020 г. се наблюдава тенденция на повишение при всички категории нотификации с изключение на материалите в контакт с храни, където се наблюдава спад.

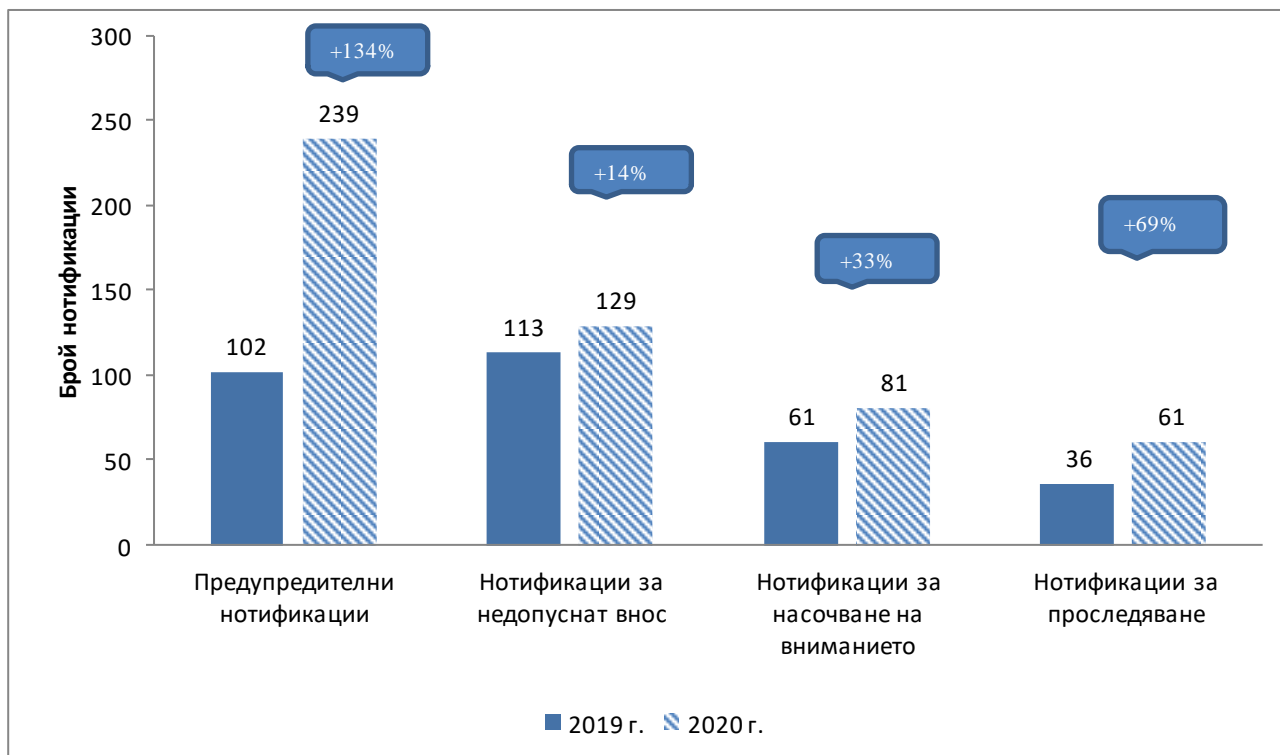

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. декември 2019 г. и м. декември 2020 г.

На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. Най-много нотификации са докладвани при предупредителните нотификации. При всички видове нотификации се наблюдава **повишение**, както следва: при предупредителните нотификации със 134%; при нотификациите за

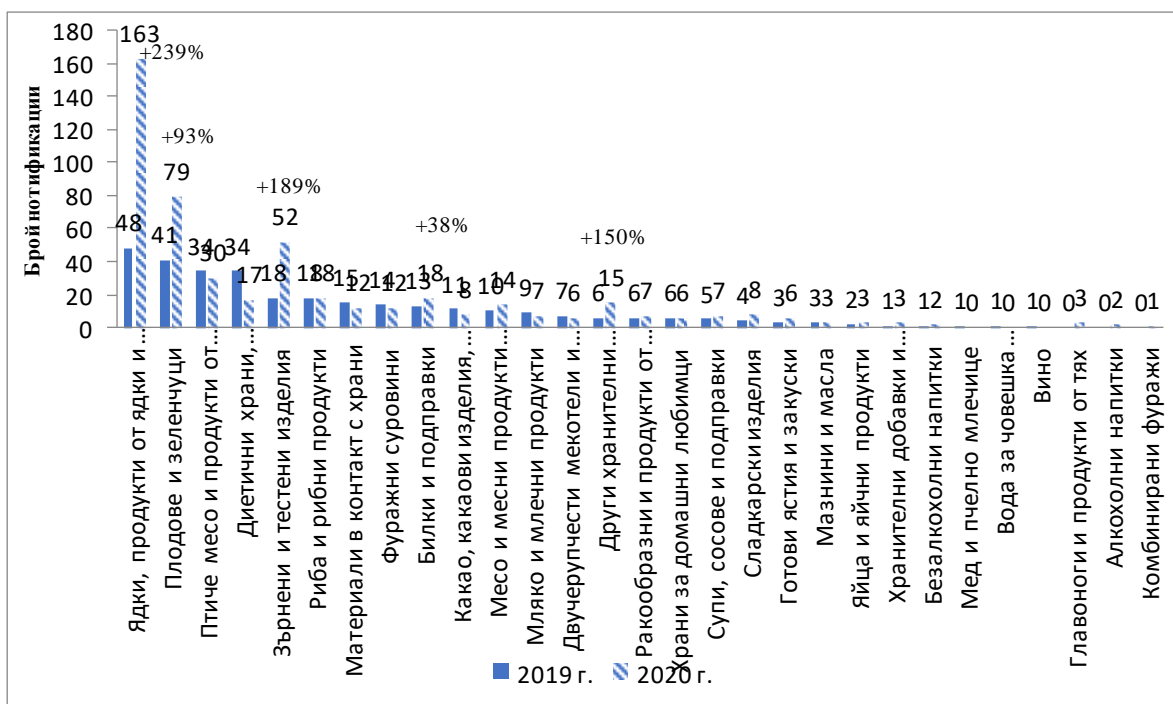
недопуснат внос с 14%; при нотификациите за насочване на вниманието с 33% и при нотификациите за проследяване с 69%.

За месец декември 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при всички видове нотификации.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

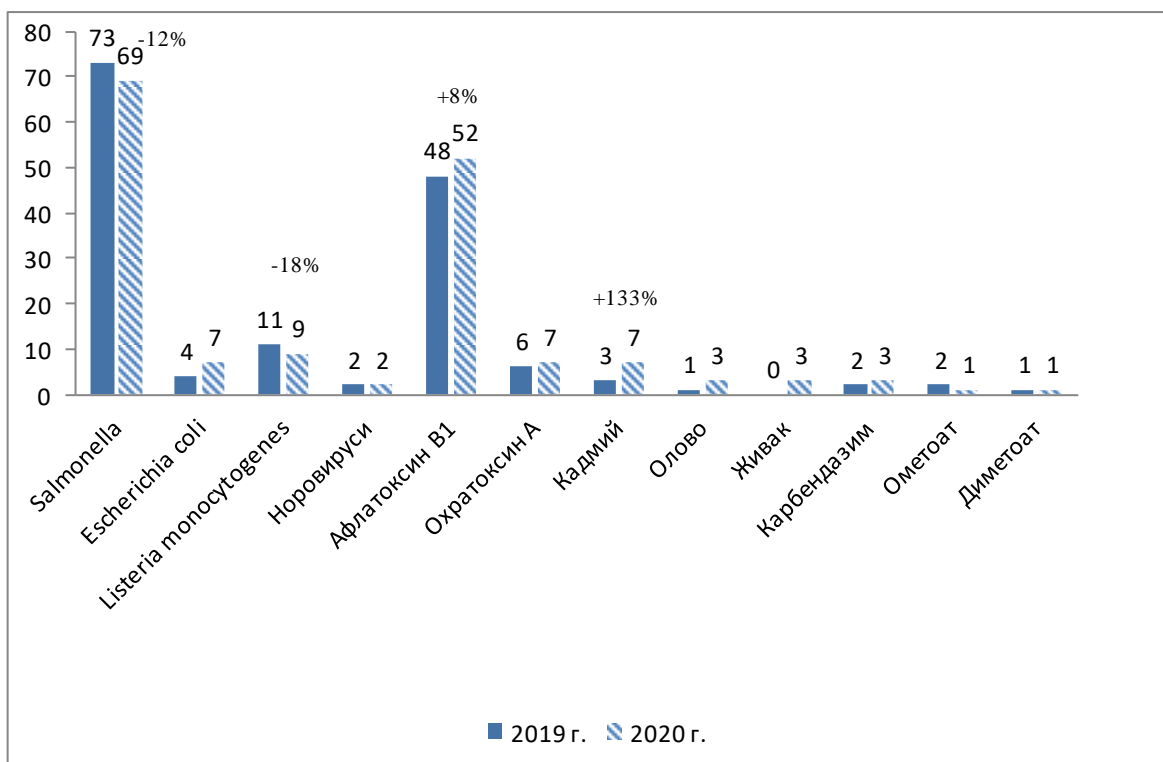
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец декември 2019 г. и декември 2020 г. според категориите продукти. **Повишение** се наблюдава при всички категории продукти както следва: „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 239%; при „Плодове и зеленчуци“ с 93%; при „Зърнени и тестени изделия“ със 189%; при „Билки и подправки“ с 38% и при „Други хранителни продукти/смесени със 150%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците декември 2019 г. и декември 2020 г., може да се направи извод, че има ясна тенденция на повишение при всички категории продукти.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **декември 2019 г.** и **декември 2020 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава **спад**, като при *Salmonella* е с 12%, а при *Listeria monocytogenes* е с 18%. При микотоксините се наблюдава **повишение** като при афлатоксин В1 достига 8%. При тежките метали също се наблюдава повишение като при кадмия достига 133%. Пестицидите запазват ниски нива.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците декември 2019 г. и декември 2020 г. може да се направи извод, че има 2 тенденции. Има тенденция на понижение при патогенните микроорганизми има и тенденция на повишение при микотоксините и при тежките метали. Пестицидите запазват ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис

младши експерт в Дирекция КРОКЦ

24.01.2021 г.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056